

MOTHER MATTERS

Правото на жени с увреждания на майчинство

Номер на проект по програма „Еразъм плюс“ 2023-1-IT02-KA220-ADU-000153664

ИНФОРМАЦИОННИ ТАБЛЕТКИ

Информационните таблетики предоставят кратки обяснения, свързани с проучвания за увреждания, достъпност до здравни специалисти и майчинство за жени с увреждания. Те се основават на подход на микрообучение, методология на обучение, която разделя съдържанието на кратки единици, фокусирани върху една тема или умение.

- БЛАГОСЪСТОЯНИЕ -

НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ

Концепцията за независим живот произхожда от Движението за независим живот, което започва в Бъркли през 1962 г. като отговор на медицинския модел на уврежданията, преобладаващ до средата на 20 век. Това движение се застъпва за правото на хората с увреждания да вземат свои собствени решения и да участват пълноценно в обществото. Чрез Центровете за независим живот в страни като Съединените щати, Англия и Норвегия се насърчава личната автономия с пространства, управлявани от и за хора с увреждания, осигуряващи подкрепа и ресурси за самоопределящ се живот.

За жените с увреждания (WwD) независимият живот включва преодоляване на допълнителни бариери, наложени от патриархалните структури. В много общества тези жени са изправени пред свръхзакрила, инфантилизиране и ограничения върху вземането на решения относно собствените си тела и бъдеще. Изследване на Bezmez и Porter (2022) показва как системите за грижа засилват зависимостта, вместо да дават възможност на жените с увреждания да поемат контрола върху живота си.

По време на пандемията, според Sisters of Frida (2021 г.), много са преживели загуба на автономност поради ограничения на мобилността и намален достъп до основни услуги за поддръжка.

Критичен аспект на независимия живот е правото на майчинство. Майчинството е централно за идентичността на много жени, но на жените с увреждания често се отказва това право чрез насилствена стерилизация или предположението, че са негодни да бъдат майки. Shpigelman и Argi (2024) подчертават как опитът на майчинството може да се превърне в източник на устойчивост и утвърждаване на идентичността за тези жени, въпреки предизвикателствата, наложени от обществото. Дискриминацията при достъпа до лична помощ и институционалните предразсъдъци остават значителни бариери. Упражняването на майчинство и сексуалност за жените с увреждания остава тема, заобиколена от стигма и предразсъдъци. Те често се възприемат като асексуални или неспособни за романтични връзки и отглеждане на деца, което ограничава тяхната автономия и емоционално благополучие. Последните проучвания показват, че достъпното сексуално образование и приобщаващите гинекологични услуги са от съществено значение за гарантиране на техните репродуктивни права. Самоопределението в тези области е от ключово значение за укрепване на тяхната идентичност и автономия, позволявайки им да живеят свободни от външно налагане и произволни ограничения. Независимият живот не означава само да живееш сам, но и да имаш правилната подкрепа за вземане на решения относно своето тяло, дом и бъдеще. Скорошни проучвания (Midttun, Gjermestad и Lid, 2024) подчертават, че преходът към независим живот изисква комбинация от мрежи за подкрепа, приобщаващи политики и културни промени, за да се гарантира, че жените с увреждания могат напълно да упражняват правата си. От решаващо значение е да продължим да усиляваме техните гласове и опит, насърчавайки общества, в които независимостта не е привилегия, а гарантирано право.